

**BASIN İLÂN KURUMU TEŞKİLİNE DAİR 195 SAYILI
KANUN UYARINCA YAYINLANACAK İLÂN VE REKLÂMLAR İLE BUNLARI
YAYINLAYACAK MEVKÛTELER HAKKINDA GENEL KURUL KARARI**

Karar No: 67 (*)

15 Şubat 1977

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

I. Tanımlar ve Açıklamalar

Amaç ve kapsam

Madde 1- Bu Karar, 195 sayılı Kanun uyarınca Basın İlân Kurumu veya valiliklerin yayımına aracı olduğu ilân ve reklâmların dağıtım ve yayınlanma esasları ile bunları yayınlayacak mevkutelerin vasıflarını, ödevlerini ve uygulamaya ilişkin diğer hususları düzenler.

İlân ve reklâmlar

Madde 2- Kurum'un yayımına aracılık edeceği ilân ve reklâmlar ile valiliklerin yayımına aracılık edeceği ilânlar şunlardır:

a) Kanun, tüzük veya yönetmelik gereği yayınlanması zorunlu olup da reklâm niteliği taşımayan ilânlar (özel derneklerinki hariç),

b) Merkezi yönetim bütçesine tabi idareler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, kamu iktisadi teşebbüsleri, kamu hukuku tüzel kişiliğini haiz kuruluşlar ile sermayesinin yarısından fazlası bu kuruluşlara ait veya bunların % 50'den fazla sermaye payı olan iştiraklerinin resmî ilânları,

c) Yukarıdaki (b) bendinde anılan idarelere ait hususî ilân ve reklâmlar,

d) Kanunla kurulan müesseseler ile bunların iştiraklerine ait hususî ilân ve reklâmlar.

Kurum'un ve valiliklerin görevi

Madde 3- Kurum, şubesi bulunan yerlerin belediye ve varsa büyükşehir belediyesi sınırları içinde, 2 nci maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen resmî ilânlar ile (c) ve (d) bentlerinde belirtilen hususî ilân ve reklâmların yayımına aracı olur.

Kurum'un aracılık ödevi dışında kalan yerlerde ise 2 nci maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen resmî ilânların yayımına valilikler aracı olur.

Türk Ticaret Kanunu uyarınca Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yapılacak tescil ilânları, Kurum'un veya valiliklerin aracılığından geçirilmez.

Uygulama alanı ve usulü

Madde 4- Bu Karar'ın diğer bölümlerinde, mevkutelerin yayın yerleri ve türleri ile ilân ve reklâmlara aracılık ödevinin kapsamına göre düzenlenen özel hükümler yer alır.

Birinci Bölüm'de yer alan genel hükümler, aksi belirtilmeyen hallerde, ilgisi nispetinde diğer bölümlerdeki hükümler ile birlikte uygulanır.

Mevkute

Madde 5- Basın Kanunu hükümleri kapsamında yayınlanan ve Matbaalar Kanunu uyarınca beyanname veren matbaalarda basılan günlük veya günlük olmayan gazeteler ile belli aralıklarla yayınlanan dergiler, bu Karar'a göre mevkute (sürelî yayın) sayılır.

Prova tezgâhları, bilgisayar yazıcıları, teksir, fotokopi ve her türden masa üstü dijital baskı yapan makinelerde basılan veya çoğaltılan ya da ansiklopedi, bülten gibi fasiküller halinde yayınlanan ve güncelliği olmayan yayınlar, adı ne olursa olsun resmî ilân ve reklâm yayınlama hakkı açısından mevkute sayılmaz. Haber ajanslarının yayınladığı bültenler bu hükmün dışındadır.

Kısaltmalar

Madde 6- Bu Karar'da:

a) Basın İlân Kurumu teşkiline dair 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Kanun yerine "195 sayılı Kanun",

b) Basın İlân Kurumu yerine "Kurum",

c) 195 sayılı Kanun'un 53 üncü maddesinde öngörülen Yönetmelik yerine "Kurum Yönetmeliği",

d) Bulunduğu yere göre, ilgili bölümde öngörülen vasıflara sahip bulunan ve yükletilen ödevleri yerine getiren gazete için "vasıflı gazete",

e) Resmî ilân ve reklâm yayınlama hakkı için "yayınlama hakkı",

f) Büyükşehir belediyesi olan illerde büyükşehir belediye sınırları içinde kalan, diğer illerde ise Basın Kanunu uyarınca beyanname verilen yönetim yerinin bulunduğu yer için "yayın yeri",

g) 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun yerine "5216 sayılı Kanun"

ibareleri kullanılmıştır.

II. Dağıtım ve Yayınlama Esasları

Dağıtım ilkesi

Madde 7- İlân ve reklâmlar, Kurum veya valilikler tarafından bu Karar'da belirtilen esas ve usullere göre günlük gazeteler ile diğer mevkutelere yayınlanmak üzere dağıtılır. İlân ve reklâmlar, aksi belirtilmedikçe mevkutelerin genel baskılarında yayınlanır.

2 nci maddenin (c) ve (d) bentlerinde belirtilen ilân ve reklâmların dağıtımında, bunları veren kurum ve kuruluşların istekleri dikkate alınır.

Tebliğat Kanunu'na tabi ilânların yayını için, tebliğatı çıkaran makam, 12 nci maddede belirtilen listeye dahil bir gazeteyi veya sebebini bildirmek kaydıyla liste dışı bir mevkuteyi seçtiği takdirde, bu isteğe aynen uyulur.

Yayınlama hakkı

Madde 8- 2 nci maddede sayılan ilân ve reklâmları yayınlama hakkının doğması için, günlük gazeteler ve diğer mevkutelerin;

- a) Yazılı olarak, yayınlama talebinde bulunması,
 - b) Kurum Yönetmeliği ve bu Karar'la yükletilen ödevleri kabul ederek vaktinde yerine getirmesi,
 - c) Yayınlandığı yere göre, bu Karar'ın ilgili bölümlerinde öngörülen şart ve vasıfları haiz olması,
- gerekir.

Ancak, yayınlama hakkı kazanabilmesi için bekleme süresine tabi tutulan bir mevkute, bu süre dolmadan resmî ilân ve reklâm yayınlamamaz. Aksi halde, bu Karar'ın ilgili maddelerinde düzenlenmiş bulunan yaptırımlar uygulanır.

Yayınlama hakkından vazgeçtiğini yazılı olarak bildiren mevkuteler, tekrar resmî ilân ve reklâm yayınlama talebinde bulunursa, yayın hayatlarını aynı adla sürdürseler dahi, yeni yayınlanan ve yayınlama hakkı kazanamamış mevkutelere uygulanan usul ve esaslara tabi tutulur.

Yayınlama hakkının düşmesi

Madde 9- Yayınlama hakkının kazanılmasını sağlayan unsurlardan herhangi birinin ihlâli halinde, bu hak ihlâl süresince kendiliğinden düşer. İhlâlin önceden ve zamanında tespit edilememiş olması, bu konuda işlem yapılmasına ve yaptırım uygulanmasına engel değildir.

Yayınlama hakkının düştüğü, kontrol kurulu raporlarının veya aylık icmal varakalarının incelenmesi veya bunların soruşturulması ve araştırılması sonucu, Kurum Genel Müdürlüğü veya ilgili valilikler tarafından tespit olunarak karara bağlanır.

Düşme kararı, verildiği tarihi izleyen beş iş günü içinde ilgili mevkuteye gönderilir.

Yayınlama hakkının düştüğünü vaktinde ve kendiliğinden bildiren mevkuteye, 195 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesi hükmü uygulanmaz.

Düşme kararının sonuçları

Madde 10- Yayınlama hakkı düşen mevkuteye, bu hakkı yeniden kazanıncaya kadar ilân ve reklâm verilmez.

Yayınlama hakkı düşen mevkutenin yazılı talebi üzerine yaptırılan kontrolün sonucu olumlu ise yayınlama hakkının kazanılmasını sağlayan unsurların tamamlandığının tespit edildiği tarihten itibaren geçerli olmak üzere, yayınlama hakkı yeniden doğar. Ancak, yayınlama hakkının kazanılmasını sağlayan unsurların tamamlandığı tarih ile yazılı talep tarihi arasındaki süre on günü geçtiği takdirde, yeniden yayınlama hakkı talep tarihinde doğmuş sayılır.

Yazılı talep tarihi, talebi içeren yazının Kurum veya ilgili valilik evrakına kaydedildiği tarihtir.

Yayınlama hakkının yeniden kazanılması halinde, yayınlama hakkının yeniden doğduğuna ilişkin kararın bir nüshası ilgili mevkuteye tebliğ edilerek, ilân ve reklâm verilmeye başlanır. Kurum Genel Müdürlüğü ile valiliklerin, yayınlama hakkının düştüğüne ve yeniden doğduğuna ilişkin kararlarının birer nüshası da belgeleriyle beraber, 195 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesine göre işlem yapılmak üzere Kurum Yönetim Kurulu'na sunulur.

Yönetim Kurulu'nun anılan 49 uncu maddeye dayanarak vereceği karar kesinleştikten sonra, tespit edilen süreye göre ilân ve reklâm kesme cezası uygulanır.

Bu Karar'ın 9 uncu maddesi uyarınca yayınlama hakkı düşen gazete, düşme tarihinden itibaren bir yıl içinde yeniden yayınlama hakkı kazanmadığı takdirde yeni yayın sayılır.

Düşme kararına itiraz

Madde 11- Düşme kararı kendisine tebliğ edilen mevkute, en geç on gün içinde kararı veren makama ve bu makamın önceki kararında ısrar etmesi halinde, yine en geç on gün içinde Kurum Yönetim Kurulu'na itiraz edebilir. On günlük sürenin hesaplanmasında, itiraz yazısının Kurum şubesi bulunan yerlerde bu şubelerin, diğer yerlerde ise ilgili valilik evrakına kayıt tarihi esas alınır.

Yönetim Kurulu'nun itirazı reddetmesi üzerine, Prensip Kararı verilmesini gerektiren hallerde, ilgili mevkute 195 sayılı Kanun'un 38 inci maddesi uyarınca Genel Kurul'a başvurulabilir.

Yönetim Kurulu, itirazı haklı bulur ve 195 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesi hükmünün uygulanmasına gerek olmadığını kararlaştırır veya Genel Kurul, Prensip Kararı'nı ilgili mevkutenin lehine verir ise yayınlama hakkı kesintiye uğramamış sayılır ve gerekli telâfi işlemi uygulanır.

Gazeteler listesi

Madde 12- Kurum Genel Müdürlüğü ve ilgili valilikler, her ayın son iş günü itibarıyla ilân ve reklâm verilebilecek günlük gazete ve diğer mevkutelerin isimleri ile türünü, sayfa sayısını, yüzölçümünü ve gerekli diğer bilgileri kapsayan birer liste hazırlamakla yükümlüdür. Bu listelerde, günlük gazetelerin önceki aya ait toplam tirajı ile günlük fiilî satış adedi ortalamasına da yer verilir.

Bekleme süresi içinde bulunan gazete ve dergiler ile ait olduğu ayın yirmibeşine kadar Kurum'a gönderilmeyen dergiler aylık listelere alınmaz.

Hakkında ilân ve reklâm kesme cezası uygulanan mevkutenin, hangi tarihten itibaren ilân ve reklâm yayınlayabileceği, cezanın sona ereceği aya ait listelerde belirtilir.

Bu listeler, Hükümet ve Kurum şubeleri ile diğer ilgililere gönderilir.

Listeye alınmaktan doğan uyuşmazlıklar

Madde 13- Gazeteler listesine alınmayan mevkuteler ile Kurum Genel Müdürlüğü veya valilikler arasında çıkan uyuşmazlıklar Kurum Yönetim Kurulu tarafından Kurum'a ulaşmasından itibaren iki hafta içinde karara bağlanır.

Yönetim Kurulu gerekli görür veya Genel Müdürlük, valilik ya da ilgili mevkute talep ederse, konu, 195 sayılı Kanun'un 37 nci maddesi uyarınca Prensip Kararı verilmesi için Genel Kurul'a intikal ettirilir. Genel Kurul'un vereceği karar kesindir.

Yönetim Kurulu kararı veya Genel Kurul'un vereceği Prensip Kararı'na göre, Kurum Genel Müdürlüğü veya ilgili valilik tarafından telâfi veya mahsup işlemi uygulanır.

Mahsup ve telâfi işlemleri

Madde 14- Gazetelerin, haksız veya fazla olarak yayınladığı resmî ilânlar "mahsup", yayınlama hakkı bulunmasına rağmen yayınlamadığı resmî ilânlar ise "telâfi" edilir.

Mahsup ve telâfi işlemleri, gazetelerin mağduriyetini önlemek üzere, ilgili gazetenin bu işlemlere ilişkin karar tarihindeki aylık resmî ilân kontenjanının yarısı üzerinden izleyen aylarda yapılır. Ancak, mahsup veya telâfi miktarı, ilgili gazetenin karar tarihinden geriye doğru üç aylık resmî ilân kontenjanını aştığı takdirde, mahsup veya telâfi işlemi karar tarihindeki resmî ilân kontenjanının tamamı üzerinden yapılır.

Bir yerde yayınlama hakkı olan tek gazetenin bulunması halinde, bu gazete hakkında alınan mahsup kararı, mahsup tutarı kadar resmî ilânın, ilgili gazetede yayınlatılmaması suretiyle uygulanır.

Mevzuat hükümlerinin ihlali sebebiyle gazetelere mahsup işlemi uygulanmış olması, aynı konuda, 195 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesinin (a) bendi uyarınca cezai yaptırım uygulanmasına engel teşkil etmez.

Aylık kontenjan

Madde 15- Belli bir yerde bir ay içinde yayınlanması muhtemel resmî ilânların, o yerde çıkan gazetelerden her birine hangi oranda dağıtılacağına esas teşkil eden ölçüye aylık kontenjan adı verilir.

Aylık kontenjanın tespitinde ana kıstas gazetelerin yüzölçümüdür.

Aylık kontenjan tespitinde o yerde Kurum şubesi bulunup bulunmadığına göre, gazetelerin fikir işçisi sayısı, fiilî satış adedi, dağıtım-satış usulü ve yerleri ile bir ay içindeki yayın sayısı gibi unsurlar da dikkate alınır.

Her ayın ilk ve son günleri arasında gazetelerde yayınlatılan resmî ilânların dağıtımına ilişkin resmî ilân kontenjan ve dağıtım tabloları, görev alanlarına göre Kurum ve valilikler tarafından düzenlenerek ilgili gazetelere gönderilir.

III. Gazetelerin Vasıfları

Genel olarak

Madde 16- Günlük gazetelerin 2 nci maddede sayılan ilân ve reklâmları yayınlayabilmesi için, bunların aşağıdaki maddelerde genel olarak gösterilen içerik, yüzölçümü, kadro, fiilî satış adedi, en az yayın hayatı süresi ile Genel Kurul tarafından tespit edilen diğer vasıfları haiz olması gerekir.

İllerde en fazla sarı basın kartı sahibi üyesi bulunan basın meslek kuruluşları tarafından şeker ve kurban bayramlarında çıkarılan bayram gazeteleri yukarıdaki hükmün dışındadır.

Mahallî idareler tarafından çıkarılan gazeteler ile vasıflı gazete yayınlanan yerlerdeki vasıfsız gazetelere, bunlar günlük de olsa, resmî ilân verilmez.

İçerik (Münderecat)

Madde 17- Günlük gazeteler ile diğer mevkutelerin içeriği yayımlandıkları yerlere göre, ilgili bölümlerde ayrı ayrı gösterilmiştir.

Ancak, bir gazetede yer alan ilân, reklâm, aynı mahiyetteki resim, yazı ve benzeri hazır kalıpların yüzölçümünün, o gazetenin kendi kategorisi için belirlenmiş olan asgarî yüzölçümünün üçte birini geçmemesi ve her sayfasının yayın yerinde dizilip tertiplenmiş olması ve yine Matbaalar Kanunu hükümlerine uygun olarak çalışan bu yerdeki matbaalarda basılması gerekir.

Yukarıda sözü geçen hazır kalıpların her sayıda güncelleştirilmesi asıldır. Ancak, genel konulara ait başlık, klişe veya filmlerin, gazete hakkındaki bilgilerin ve benzerlerinin, sürekli ve basında yerleşmiş teamüllere uygun olarak kullanılması mümkündür. Buna karşılık radyo ve televizyon programları, ekonomik tablolar, nöbetçi eczaneler, eğlence yerleri gibi konulara ilişkin diğer hazır kalıpların mahiyetlerinin gerektirdiği ölçüde güncel olması şarttır.

Asgarî yüzölçümünden, hazır kalıplar için kullanılabilir azamî kısım çıktıktan sonra kalan yerler, gazetelerin türlerine göre kendi zorunlu içeriğine ayrılır. Bu içerikte kullanılacak fotoğraf, resim, grafik ve benzeri dokümanlar, haber metinleriyle uygun orantıda olmalıdır. Gerek zorunlu içerik gerek hazır kalıp, yazı, fotoğraf, resim ve benzeri unsurların okunabilir ve anlaşılır şekilde basılması, başlık ve spot dışındaki haber, köşe yazısı, makale, röportaj ve benzeri yazı metinlerinin dizisinde, on puntodan büyük harflerin kullanılmaması gerekir.

Gazetelerin zorunlu içeriğinde yer alan yazı, fotoğraf, resim ve benzerlerinin hangi yayın organından alındığının gösterilmesi zorunludur. Herhangi bir telif veya abonelik ücreti ödenmeksizin, internet ortamından veya yazılı eserlerden yapılan alıntılar ile gazetenin kendi türüyle bağdaşmayacak her türlü yazı, resim ve benzerlerine, bu Karar'ın ilgili bölümlerinde belirtilen zorunlu içerikte yer verilemez.

İçerikte benzerlik

Madde 18- Değişik adla dahi olsa, aynı veya ayrı yerlerde yayınlanan iki ya da daha çok gazetede, sözleşmeye bağlanmış, telif veya abonelik ücreti ödenmiş, kişi veya ajanslara ait her türlü yazı, haber, resim gibi malzemelerin dışında, benzer yazı, fotoğraf, resim, roman veya başka edebî ürünler gibi malzemeden sürekli olarak yararlanıldığı takdirde, bu gazetelerden yalnız birine ilân ve reklâm verilebilir.

Bu durumda gazetelerin sahibi aynı kişi ise ilân ve reklâm verilecek gazeteyi bu kişi seçer. Gazetelerin sahipleri farklı kişiler ise yayınlama hakkı, yayın süresi daha fazla olan gazeteye aittir.

Ortak olarak yararlanan malzemenin kullanma hakkının kendisine ait olduğunu iddia eden gazete, bu hususu ispatla yükümlüdür.

Yüzölçümü

Madde 19- Mevzutelerin sayfa, sayı ve ölçüsünün tespitinde, mutad olarak yayınlanmış bulunan bir nüshasına ait sayfalarının yüzölçümü toplamı esas alınır. Kurum veya valiliklere intikal ettirilmeyen veya genel dağıtımda yer almayan yerel ve sektör ekleri ile ayrı bir imtiyaz sahibinin olmasına rağmen, gazetenin promosyonu veya eki gibi verilen mevkuteler yüzölçümü toplamında dikkate alınmaz.

Resmî ilân yayınlayabilmek için, gazetelerin sahip olması gereken asgarî yüzölçümü ilgili bölümlerde belirtilmiştir.

Kadro

Madde 20- Gazeteler, gazete yayınından beklenen amacı gerçekleştirebilecek sayıda kadro ve bu kadrolarda, fikir işçilerine ilişkin çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatına uygun olarak kendileri ile yazılı sözleşmeler yapıp tam gün ve tam ay üzerinden ücretleri ödenen, sigorta primleri ile vergileri ödenmiş veya üç ay içinde ödenmek şartıyla tahakkukları yaptırılmış, fiilen çalışan fikir işçileri bulundurmaz zorundadır.

Asgarî kadroda beyan edilen fikir işçileri çalıştıkları gazetelerde, yazılı sözleşmelerinde belirtilen görevler dışında iş yapamazlar. Bu fikir işçileri, başka bir işyerinde gazetecilik mesleği dışında herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Bu kişilerin çalıştıkları gazetenin yayımlandığı yerde ikâmet etmeleri zorunludur. Fikir işçilerinin sayıları, görevleri, unvanları, nitelikleri ve diğer hususlar, gazetelerin yayın yerleri esas alınarak ayrı ayrı tespit edilir.

Birden fazla basın veya yayın organında çalışanlar

Madde 21- Birden fazla basın veya yayın organında çalışan fikir işçisi, bunlardan yalnız birinin asgari kadrosunda yer alabilir.

Birden fazla gazete veya yayın organı, aynı fikir işçisini kendi asgari kadrosunda gösterdiği takdirde, düzenleme tarihi eski olan sözleşme geçerli sayılır. Aksini iddia edenler bu hususu ispatla yükümlüdür.

Gazete sahipliđi

Madde 22- Gazete imtiyaz sahibi veya varsa Basın Kanunu hükümlerine göre tespit edilen tüzel kişi temsilcisi, kendi gazetesinin veya başka gazetelerin asgarî kadrosunda yer alamaz.

Fiilî satış adedi ve ortalaması

Madde 23- Günlük gazetelerden akşam gazetelerinin tarihini taşıdığı gün saat 17.00'ye, diğer gazetelerin de yine tarihini taşıdığı gün saat 09.00'a kadar yayımlandığı yerdeki belli başlı bayilerde günü gününe satışa çıkarılması, fiilen ve teker teker satılması ve bu durumun, her ayın sonunda gazeteler tarafından düzenlenecek icmal varakalarıyla ve bayiler tarafından verilecek beyannamelerle Kurum Genel Müdürlüğü'ne veya valiliklere bildirilmek suretiyle belgelendirilmesi şarttır.

12 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen günlük fiilî satış adedi ortalaması, bir ay boyunca bayilere verilen toplam gazete sayısından iadeler düşölerek elde edilen sayının, yine o gazetenin bir ay içinde yayımlandığı gün sayısına bölünmesi sonucunda elde edilen sayıya, abonelik bedelini ödemiş olan abonelerin sayısının eklenmesi suretiyle bulunur. Bu işlem, en geç ertesi ayın yirminci gününe kadar tamamlanır.

Günlük fiilî satış adedi ortalamasının hesabında;

a) Vergi Usul Kanunu'na göre deftere tabi olmayan bayiler aracılığıyla yapılan satışlar,

b) Gerçek kişiler ile her tür tüzel kişilerin ve bunların şubelerinin birden fazla olan aboneleri,

c) Birden fazla abone olma hakkı tanınmayan (b) bendindeki kişilere veya kuruluşlara yapılan toplu satışlar,

dikkate alınmaz.

En az yayın hayatı süresi (Bekleme süresi)

Madde 24- İlân ve reklâm yayınlama isteğinde bulunan gazetenin, yayımlandığı yere göre tespit edilen yayın süresini doldurmuş olması şarttır. Bekleme süreleri ilgili bölümlerde gösterilmiştir.

Kurum Genel Kurulu'nda temsilci bulunduran veya Kurum şubesi olan yerlerin büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan ve Bakanlar Kurulu tarafından kamu yararına çalıştığı kabul edilen gazeteci derneklerinin yayınladığı gazetelerden yalnız birinin bekleme süresi üç aydır.

Bekleme süresinin başlangıcı, resmî ilân ve reklâm yayınlama isteğinin yazılı olarak Kurum Genel Müdürlüğü veya şubeleri ya da ilgili valilik evrakına kaydedildiği tarihtir.

Bekleme süresi içinde bulunan gazetelerin;

a) Basın Kanununa göre verilen beyannamede belirtilmiş sürelerle göre aralıksız, ilk iki ay için fiilî satış adedine ilişkin şart dışında, aranan bütün vasıflara sahip olarak yayımlanması ve yükletilen ödevleri yerine getirmesi,

b) Her yayın günü ikişer nüshasını, Kurum'un şubesi bulunan yerlerde Kurum Genel Müdürlüğü'ne gönderilmek üzere o yerdeki şubeye, diğer yerlerde valiliğe veya valiliğin belirleyeceği makama zimmetle teslim etmesi,

gerekir.

Ancak, bu gazeteler hakkında 32 nci maddenin üçüncü fıkrası hükmü, takvim yılı yerine bekleme süresi esas alınmak kaydıyla uygulanır.

Bekleme süresi içindeki gazetelerle ilgili olarak Kurum Genel Müdürlüğü veya valilikler tarafından verilen kararlara yapılacak itirazlarda bu Karar'ın 10 ve 11 inci madde hükümleri kıyasen uygulanır.

Yeniden bekleme süresi

Madde 25- Bekleme süresi içinde bulunan gazetelerin ara denetlemeleri duyulan ihtiyaca göre doğrudan doğruya, bekleme süresi sonundaki denetlemeleri ise ilgili gazetelerin yazılı talepleri üzerine Kurum Genel Müdürlüğü veya ilgili valilikler tarafından yaptırılır.

24 üncü maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen şartlardan herhangi birinin ihlâl edildiği anlaşılırsa, ihlâl in sona ermesine kadar geçen süre bekleme süresine eklenir.

Dizgi ve baskı tekniği

Madde 26- Gazetelerin rulo (bobin) veya düz tabaka kâğıt işleyen ofset makinelerde basılması şarttır. Ancak, Kurum'un resmî ilânlara aracılık ödevinde bulunduğu, İstanbul, Ankara ve İzmir illerindeki gazetelerin (5216 sayılı Kanun kapsamındaki gazeteler hariç olmak üzere), rulo (bobin) kâğıt işleyen ofset makinelerde basılması şarttır. Resmî ilânlara valiliklerin aracılık ödevinde bulunduğu yerlerdeki gazeteler düz tip makinelerde de basılabilir.

Mücbir sebepler dışında, akşam gazetelerinin baskı işlemi tarihini taşıdığı gün saat 11.00'den, diğer gazetelerin baskı işlemleri ise tarihini taşıdığı günden bir önceki gün saat 14.00'den önce gerçekleştirilemez.

Gazetelerin baskılarını mücbir sebepler dışında ara vermeden, bir defada ve aynı matbaada tamamlaması gerekir.

Gazeteler, basın sanayiindeki gelişmelere uygun olarak, dizgi-tertip ve baskı tekniğine özen göstermek ve rahatlıkla okunabilmek için, baskı hatalarını en aza indirmek, dizgi-tertip ve baskı tekniğinin gerektirdiği her türlü tedbiri almak zorundadır.

Resmî ilânların tertibi ve ölçülenmesi

Madde 27- Resmî ilân metinlerinin sekiz puntunun altında olmaması, başlıklarının ise yirmidört puntoyu geçmemesi ve başlıklar ile metinlerin yüzölçümünün orantılı olması şarttır.

Başlık ile ilân metni arasındaki boşluk ve ilân çerçevesi, basında yerleşmiş teamüle uygun olmalıdır.

Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine aykırılık nedeniyle meydana gelen fazla ölçümler ve Resmî İlân Fiyat Tarifesi'nde anılan kıstaslara aykırı uygulamalar fatura düzenlenirken dikkate alınmaz.

Diğer vasıflar

Madde 28- Gazetelerin ve diğer mevkutelerin haiz olması gerekli diğer vasıflar ilgili bölümlerde ayrı ayrı belirtilmiştir.

IV. Gazetelerin Ödevleri

Genel olarak

Madde 29- 2 nci maddede sayılan ilân ve reklâmları yayınlatabilmesi için günlük gazetelerin;

a) Basıldığı matbaaların, kâğıt aldığı satıcıların ve gazeteyi dağıtıp satan bayilerin yaptırılacak kontrollere her an açık tutulmasını ve istenilecek bilgilerin yazılı veya sözlü olarak verilmesini sağlayacak önlemleri almış olması,

b) Kullanılacağı dönemle ilgili olarak noterlikten onaylı, 30 uncu maddede gösterilen defterleri tutması, kayıtlarını günü gününe işlemesi ve kontrol kurullarının talebi halinde, bunları ibraz etmesi,

c) Kurum Yönetmeliği ile bu Karar'ın ilgili bölümlerinde öngörülen diğer ödevleri yerine getirmesi,

şarttır.

Tutulacak defterler

Madde 30- Gazetelerin tutmak zorunda oldukları defterler ile bunların içeriği aşağıda açıklanmıştır:

a) Kâğıt Ambar ve Stok Defteri: Gazetenin ihtiyacı için alınan kâğıtların giriş işlemleri ile her nüsha için kullanılan kâğıtların çıkış işlemlerini tespiti yarayan bilgilerin yer aldığı defterdir. Ancak, baskı işleminde kullanılan kâğıdın, bir sözleşmeye bağlanmış olarak baskıyı gerçekleştiren kuruluş tarafından sağlandığı belgelendirildiği takdirde, bu Defter tutulmayabilir.

b) Baskı Defteri: Gazetenin basıldığı matbaa veya matbaalardan intikal eden ve her gün kaç nüsha basıldığını gösteren belgelerin kaydedildiği defterdir.

c) Bayi ve İade Defteri: Gazetenin her yayın günü bayilere kaç adet dağıtıldığını ve iade edildiğini gösteren defterdir.

d) Abone Defteri: Abonelerin ad ve adresleri ile birlikte, abone makbuzlarının tarih ve numaralarının, aboneliğin başlangıç ve bitiş tarihleri ile bedellerinin tahsilâtını gösteren yevmiye defterinin madde numaralarının kaydedildiği defterdir. Abone yoluyla satışı bulunmayan gazeteler bu Defteri tutmak zorunda değildir.

Baskı Defteri ile Bayi ve İade Defteri, bu defterlerde yer alan bilgiler ayrı ayrı gösterilmek şartıyla, "Baskı, Bayi ve İade Defteri" olarak birleştirilebilir.

İcmal varakaları

Madde 31- Gazeteler, her ayın son günü esas alınmak kaydıyla, düzenleyeceği icmal varakalarını, takip eden ayın en geç yirminci günü Kurum şubelerinin bulunduğu yerlerde Kurum Genel Müdürlüğü'ne veya şubelerine, diğer yerlerde ise ilgili valiliklerin evrakına kaydettirmek zorundadır.

İcmal varakaları, ait olduğu aydaki kâğıt sarfiyatını, baskı miktarını ve saatini, satış ve iade adetlerini, abone miktarını, fikir işçisi kadrosunu ve bunlara ait ücret ödemelerini, yapılmış ise vergi ve sigorta primleriyle ilgili tahakkuk ve tediye işlemlerine ait makbuz tarih ve numaraları ile bu Karar'da öngörülen diğer şartların gerçekleştirildiğini gösterir bilgileri kapsayacak şekilde düzenlenir.

İcmal varakalarında gerçeğe aykırı veya yanıltıcı beyan tespiti halinde, bunlar yayınlama hakkının düşmesini gerektirmese dahi, ilgili mevkuter hakkında, bu Karar'ın 10 uncu maddesinin dört ve beşinci fıkraları uygulanmak suretiyle 195 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesine göre işlem yapılır.

İcmal varakalarının şeklini ve bunlara eklenmesi gerekli belgelerin veya fotokopilerin nelerden ibaret olacağını tespiti, Kurum Genel Müdürlüğü veya valilikler yetkilidir.

Yayımda süreklilik

Madde 32- Gazeteler, kanunî kısıtlamalar dışında yayın hayatını aralıksız olarak sürdürmek ve akşam gazeteleri tarihini taşıdığı gün saat 17.00'ye, diğer gazeteler ise saat 09.00'a kadar, içeriğinde resmî ilân ve reklâm olsun veya olmasın, en az iki nüshasını Kurum şubelerine veya ilgili valilikler tarafından belirlenen makama göndermek zorundadır.

Ancak, gazeteler Basın Kanunu hükümlerine göre verilen beyannamede belirtilmesi şartıyla, o günlere özgü olmak üzere haftada bir gün yayınlanmayabilir.

Resmî ilân almak için 195 sayılı Kanun, Kurum Yönetmeliği veya bu Karar'la öngörülen hususlarla ilgili olarak, Kurum'a veya ilgili valiliğe sahte evrak ibraz ettiği anlaşılan veya gününde yayınlanmayan nüshalarını bilâhare basan veya kendi kusuru ya da giderilmesi kendi elinde bulunan sebeplerle yayınlarına bir takvim yılı içinde, şeker ve kurban bayramları dışında, üç günden fazla ara veren veya yetkili merciler tarafından bir takvim yılı içinde altı aydan fazla süreyle yayını durdurulan gazetelerin yayınlama hakkı düşer. Bunlar, aynı adla yayınlarını sürdürse bile, yeni yayınlanan ve henüz ilân ve reklâm yayınlama hakkı doğmamış bir gazeteye uygulanan şartlara ve işlemlere tabi olur.

Grev sebebiyle yayınlarına ara vermek zorunda kalan gazeteler, grevin sona erdiği tarihten itibaren otuz gün içinde, fiilî satış adedi şartı dışında, aranılan diğer vasıf ve ödevleri yerine getirmek suretiyle yeniden yayımlandığı takdirde, bunların yayınlama hakkı devam eder.

Tür veya ad değişikliği ve yeni yayın

Madde 33- Türlerini veya adlarını değiştiren gazeteler ile bu Karar'ın 24 üncü maddesine göre üç aylık bekleme süresine tabi olarak ilân ve reklâm yayınlama hakkı kazandıktan sonra başkasına devredilen gazeteler yeni yayın sayılır.

En az beş yıl süreyle resmî ilân yayınlamış olan siyasî gazeteler ile ticaret gazeteleri, türlerini değiştirdiği takdirde, üç aylık bekleme süresine tabi tutulur. Ancak, değişiklik kontenjan yükseltilmesini gerektirecek ise gazetenin son altı ay içinde ilân ve reklâm yayınlama hakkı düşmemiş olmalıdır. Üç aylık bekleme süresi boyunca gazetenin eski kontenjanı aynen devam eder. Gazetenin, bu süre içinde ait olmak istediği türe ilişkin vasıfları taşımadığının ve ödevleri yerine getirmediğinin tespit edilmesi halinde, söz konusu şartların eksiksiz olarak yerine getirildiğinin tespit edildiği tarihe kadar resmî ilân yayınlama hakkı düşer.

Yayınlama hakkı olan veya bekleme süresi içinde bulunan mevkutenin adını değiştirme talebinde bulunması halinde, Yönetim Kurulu, yaptıracağı soruşturma sonucunda mevkutenin öne sürdüğü gerekçenin haklı olduğu kanaatine varır ise bekleme süresine tabi olmaksızın ad değiştirmesine karar verir. Tekrar ad değişikliğinin talep edilmesi halinde ise talep aynı usule uyularak Genel Kurul'a intikal ettirilir ve burada karara bağlanır.

Ad değişikliği talebinin kabul edildiği kendisine tebliğ olunduktan itibaren en geç bir ay içinde bu değişikliği fiilen yapmayan mevkute, üçüncü fıkra hükmünden yararlanamaz.

Fatura düzenleme

Madde 34- Mevkuteler, yayınladığı resmî ilânlar için, 195 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesi uyarınca yürürlüğe konulan "Resmî İlân Fiyat Tarifesi"nde öngörülen esas ve ölçülere uygun olarak, hususî ilân ve reklâmlar için de anılan Kanun'un 45 inci maddesinde öngörülen "Hususî İlân ve Reklâm Tarifesi"ne göre fatura düzenlemek zorundadır.

Belirtilen tarifelere veya bu Karar'da tespit edilen diğer esaslara aykırı fatura düzenlenmesi sebebiyle ilgili kanunlar uyarınca yaptırım uygulanması, 195 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesine göre işlem yapılmasına engel değildir.

Yıllık koleksiyon

Madde 35- Gazeteler, kontrol kurullarının talebi halinde, incelemeye imkân vermek üzere, en az bir yıllık koleksiyonlarını hazır olarak bulundurmaya zorundadır. Ayrıca, düz ofset baskı makineleriyle basılan gazeteler, en son yayınlanan yedi sayısının her sayfasına ait baskı kalıplarını muhafaza etmek ve istenildiğinde kontrol kurullarına ibraz etmek zorundadır.

Diğer ödevler

Madde 36- Mevcutelerin her nüshasında; tarihinin, sayısının, imtiyaz sahibinin, sorumlu müdürünün (yazı işleri müdürü), varsa tüzel kişi temsilcisinin, yayın türünün, yönetim yerinin, dizilip basıldığı matbaa veya matbaaların gösterilmesinin yanı sıra, basında yerleşik teamüller ile baskı tekniği özellikleri göz önünde bulundurulmak suretiyle her sayfasında tarih, sayfa numarası ve gazete adının yer alması zorunlu olup, bu bilgilerin bulunduğu gazete künyeleri 140 santimetrekareyi geçemez.

Yönetim ve baskı yeri aynı adreste bulunan mevcut bunları tek adreste gösterebilir.

Gazetelerin ve diğer mevcutelerin yerine getirmesi gereken diğer ödevler ilgili bölümlerde ayrı ayrı gösterilmiştir.

V. Gazetelerin Denetlenmesi

Genel olarak

Madde 37- Gazetelerin yayınlama hakkının doğup doğmadığını veya gerektiğinde bu hakkın düşüp düşmediğini denetlemek için "kontrol kurulları" ve bunların düzenleyecekleri raporlara karşı yapılan itirazları incelemek üzere de "geçici kontrol kurulları" oluşturulur.

Yayınlama hakkını haiz veya bu hakkı kazanabilmesi için bekleme süresine tabi tutulmuş olan gazetelerin yılda en az bir defa denetlenmesi zorunludur.

Kontrol kurullarının oluşturulması

Madde 38- Gazetelerin yayımlandıkları yerlere göre Kurum Genel Müdürlüğü veya valilikler, ihtiyacı karşılayacak sayıda kontrol ve geçici kontrol kurulları oluşturmaya, bunlara yer ve zaman kaydına tabi olmaksızın her türlü çalışmayı yaptırmaya yetkilidir.

Kurulların kaç üyeden meydana geleceği, bunların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili bölümlerde düzenlenmiştir.

Üye adaylarının tespiti

Madde 39- Kontrol veya geçici kontrol kurullarının üye adayları her yıl Ocak ayı başında tespit edilir.

Tespit seçim ve atamayla olur. Hangi üye adaylarının seçileceği, hangilerinin atanacağı ilgili bölümlerde gösterilmiştir.

Yıl içinde görev yapamayacağı anlaşılan üye adaylarının yerini, aynı usulle görevlendirilen yenileri alır.

Kontrol kurullarında önceki yıllarda görev alanlar yeniden üye aday olabilirler.

Kontrol kurullarının görevleri ve yetkileri

Madde 40- Kontrol kurullarının görevi, bu Karar'la gazetelere yüklenen ödevlerin yerine getirilip getirilmediğini, öngörülen vasıfların mevcut olup olmadığını denetlemek ve tespit etmektir. Kontrol kurullarının bu amaçla yapmaya yetkili oldukları işlerin başlıcaları şunlardır:

a) Gazetelerin baskı sayısına, bayilere dağıtım listesine, satış ve iade adetlerine ilişkin olarak bilgi toplamak, matbaa, bayi ve kâğıt satıcılarının çalışmalarını ve kayıtlarını yerinde incelemek,

b) Gazetelerin basıldığı matbaalarda baskı kontrolleri yapmak,

c) Gazete koleksiyonları üzerinde içerik kontrolü yapmak,

d) Denetleme konusuyla ilgili olarak, resmî ve özel kuruluşlardan, ticarethanelerden ihtiyaç duyacakları bilgi ve belgeleri istemek,

e) Bekleme süresi içinde bulunan gazetelerin ara ve nihaî denetlemelerini yapmak,

f) Kurum Yönetmeliği'ne ve bu Karar'a göre, kendilerine verilen görevlerin ifası için her türlü araştırma ve incelemeleri yapmak.

Göreve engel haller

Madde 41- Kontrol kurulu üyeleri, kendilerinin ilgili buldukları gazetelerin denetlemesine katılamazlar.

Kontrol kurulu üyeleri hakkında belgelere dayanan husumet iddiasının bulunması halinde, Kurum Genel Müdürlüğü veya ilgili valilikler bu konuda yedi gün içinde araştırma yaptırarak gerektiğinde yeni bir kontrol kurulu oluşturmak suretiyle gazeteyi yeniden kontrol ettirir.

Yaptırılacak araştırma sonucu, husumet iddiası gerçek görülmeyen gazeteler hakkında başka kanun yollarına başvurulması, 195 sayılı Kanun'un 49 uncu maddesine göre işlem yapılmasına engel değildir.

Kontrol kurulu raporları

Madde 42- Kurum Genel Müdürlüğü ve valilikler, denetlemenin amacına ve ihtiyaca göre kontrol kurulu raporlarının çerçevesini ve şeklini tespit etkilidir.

Kurulda görev alan başkan ve üyelerin tamamının o denetlemede hazır bulunması ve raporu imzalamaları gerekir. Aksi halde rapor geçersiz sayılır.

Üyelerden herhangi birinin mazereti bulunduğu takdirde, kurula katılacak üye, üye adayları arasından usulüne uygun olarak belirlenir.

Denetleme giderleri

Madde 43- Kontrol veya geçici kontrol kurulu başkan ve üyelerine ödenecek gündelik ve yolluklara ilişkin esaslar ve şartlar, bu konuda alınacak Genel Kurul kararıyla belirlenir.

Re'sen veya istek üzerine yapılan denetlemelerde, giderin nasıl karşılanacağı ilgili bölümlerde gösterilmiştir.

İhbar ve şikâyet halinde denetleme gideri, ihbar ve şikâyeti yapan tarafından peşin olarak ödenir. Ancak, ihbar ve şikâyet doğru çıktığı takdirde, denetleme giderleri denetlenen gazete tarafından karşılanır.

İtirazların çözümü

Madde 44- İlgili gazete tarafından kontrol veya geçici kontrol kurullarının;

a) Usul bakımından teşkiline,

b) Düzenlediği raporların içeriğine,

c) Raporlarına dayanılarak alınacak kararlara karşı yapılan itirazlar, Kurum Yönetmeliği'nin kontrol kurullarına ilişkin hükümleri ile bu Karar'ın 11 inci maddesindeki usule göre çözüme bağlanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurumun Şubesi Bulunan Yerlerde Yayınlanan Gazeteler

Bölümün kapsamı

Madde 45- Kurum'un şubesi bulunan yerlerin belediye sınırları içinde çıkan günlük gazetelerin, 2 nci maddede sayılan ilân ve reklâmları yayınlatabilmesi için, Birinci Bölüm'deki hükümler ile birlikte, bu Bölümde yer alan hükümlere de uyması gerekir.

Büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde bu sınır "büyükşehir belediye" sınırındır.

5216 sayılı Kanun'a tabi yerlerde yayınlanan gazetelere, bu Karar'ın 93 üncü maddesinin (a) ve (c) bentleri uygulanır.

I. Gazetelerin Vasıfları ve Ödevleri

Genel olarak

Madde 46- Bu Bölümün kapsamına giren gazetelerde konu ve içerik, yüzölçümü, kadro, fiilî satış adedi, bekleme süresi ve diğer bakımlardan aranacak vasıflar ile bu gazetelere yükletilecek ödevler, izleyen maddelerde gösterilmiştir.

Ancak, bu Karar'ın 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen gazeteler, içerik, yüzölçümü ve kontenjan durumları dışında, 47 nci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde tanımlanan meslek gazeteleri ile aynı hükümlere tabidir.

Konu ve içerik

Madde 47- Gazetelerde yer alan haber, fotoğraf, resim, grafik, karikatür, röportaj, fıkra, makale, köşe yazısı, yorum, etüd, sair yazı ve benzerlerinin, gazetecilik açısından özgün, güncel ve gazetenin türüne uygun olacak bir değer ifade etmesi gerekir.

Ayrıca, gazeteler konu ve içerik itibarıyla, aşağıdaki türlerden birine dahil ve onun özelliklerine sahip olmalıdır.

a) Siyasî gazetelerin; iç ve dış siyasî olaylara, günlük haberlere, ekonomi, kültür, sanat, magazin ve spor konularına ve bunların yorumlarına yer vermesi,

b) Ticaret gazetelerinin; sanayî ve ticarî işlerle ilgili kişi ve kuruluşların ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte olması ve ekonomik, malî, sosyal konular ile iş hayatını ilgilendiren iç ve dış haberlere yer vermesi,

c) Meslek gazetelerinin konu olarak seçtiği mesleğin mensupları ve kuruluşlarının ihtiyaçlarına cevap verecek ve mesleğin gelişmesine katkı yapacak nitelikte olması.

Türüne uygunluk

Madde 48- Gazetelerin 47 nci maddenin ikinci fıkrasında öngörülen türlerden birini seçmesi ve bu türdeki içeriğin asgarî yüzölçümünün en az üçte ikisini doldurması şarttır.

İktibasta ölçü ve açıklama

Madde 49- Gazetelerde, iktibas suretiyle yayınlanan haber, röportaj ve diğer yazılar, iktibas eden gazetenin yüzölçümünün %10'undan fazla olamaz.

İktibasta, iktibasın yapıldığı her türlü yayın kaynağının adı ve tarihi açıkça belirtilir.

Birden fazla günlük gazetenin, aynı tarihi taşıyan nüshalarında, birden fazla derginin ise aynı sayılarında yer alan benzer yazılar ile dizgi-tertip işlemine tabi tutulmadan başka her türlü yayın kaynaklarından aynen aktarılan çeşitli yazı, resim ve grafikler iktibas sayılmaz; bu durumda, bu Karar'ın 9 ve 18 inci maddelerine göre işlem yapılır.

Asgarî yüzölçümü

Madde 50- Günlük siyasî gazeteler ile ticaret ve meslek gazetelerinin, her sayısındaki sayfalarının yüzölçümü toplamı 1.60 metrekareden az olamaz.

Asgarî kadro

Madde 51- Gazetelerin, türüne ve yayınlandığı yere göre, ilgili çalışma mevzuatı gereğince, kendileri ile yazılı sözleşme yapıp 20 nci madde hükümlerine uygun olarak çalıştırmak zorunda olduğu fikir işçilerine ilişkin asgarî kadrolar aşağıda gösterilmiştir.

a) İstanbul, Ankara ve İzmir'de yayınlanan günlük siyasî gazeteler: (1) Sorumlu Müdür (Yazı İşleri Müdürü), (1) Sayfa Editörü, (1) Haberler Müdürü (İstihbarat Şefi), (7) Muhabir (ikisi diğer iki ilde bulunabilir), (2) Yazar veya Düzeltmen,

b) İstanbul, Ankara ve İzmir'de yayınlanan günlük ticaret gazeteleri: (1) Sorumlu Müdür (Yazı İşleri Müdürü), (1) Sayfa Editörü, (4) Muhabir (biri, diğer iki ilden birinde bulunabilir), (1) Yazar veya Düzeltmen,

c) Meslek gazeteleri : (1) Sorumlu Müdür (Yazı İşleri Müdürü), (2) Muhabir, (1) Yazar veya Düzeltmen,

d) Kurum'un şubesi bulunan diğer yerlerde yayınlanan günlük gazeteler: (1) Sorumlu Müdür (Yazı İşleri Müdürü), (1) Sayfa Editörü, (4) Muhabir, (1) Yazar veya Düzeltmen.

Asgarî kadroya alınacaklar

Madde 52- Asgarî kadroya alınacak kişilerde aranacak nitelikler ve şartlar şunlardır:

a) Basın mesleğinde, en az onsekiz ay süreyle ara vermeden, fikir işçilerine ilişkin çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatına veya kamu yayın organlarının haber hizmetlerinde kamu hukuku statüsüne göre çalışmış olmak ve bu çalışmayı belgelendirmek,

b) İletişim fakültelerinden veya diğer fakültelerin iletişimle ilgili bölümlerinden mezun olmak şartıyla basın yayın organlarında fikir işçisi statüsünde en az altı ay ara vermeden çalışmış olmak,

c) Asgarî kadrosunda yer aldığı gazete ile fikir işçilerine ait çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatı esaslarına uygun yazılı bir sözleşme yapmak.

Ancak, fikir işçisi sıfatıyla sarı basın kartı taşıyanlar ile yazar ve düzeltmenler için yukarıdaki (a) ve (b) bentlerinde belirtilen şartlar aranmaz.

Dizgi ve tertip tekniği

Madde 53- Gazeteler, yazı metinlerini en fazla on puntoluk harflerle dizdirmek, sayfalarında metinlerle ilgili olmayan resim, fotoğraf ve grafik kullanmamak zorundadır. Mizanpaj tekniğinin gerektirdiği ölçüde büyük puntolu harf kullanılabilir.

Baskı, dağıtım ve asgarî satış fiyatı

Madde 54- Günlük tirajı kendileri için tespit edilen asgarî fiilî satış adedi civarında olan gazetelerin, günlük baskılarını ara vermeden bir defada, normal süre içinde ve aynı matbaada tamamlaması gerekir.

Günlük gazeteler, tarihini taşıdığı gün, 23 üncü maddede belirtilen zamanda, yayınlandığı yerlerdeki bayilerde bulunacak şekilde dağıtılır.

Günlük gazetelerin her bir nüshasının satış fiyatı, katma değer vergisi dahil, 10 YKr.'den daha az, bayilere ödenecek komisyon ücreti toplamı da bu tutarın % 40'ından daha fazla olamaz.

Asgarî fiilî satış adedi

Madde 55-Gazetelerin, türüne ve yayın yerine göre adet itibarıyla yapması gereken asgarî fiilî satış aşağıda belirtilmiştir.

A. Siyasî gazetelerin, başlıca satış organları aracılığıyla her gün en az,

a) İstanbul'da yayınlanan sabah ve akşam gazetelerinin 5.000,

b) Ankara ve İzmir'de yayınlanan sabah ve akşam gazetelerinin 3.000,

c) Diğer şubelerin bulunduğu yerlerde yayınlanan günlük gazetelerin 1.000,

adet asgarî fiilî satış yapması zorunludur.

B. Ticaret gazetelerinin, bayiler eliyle satışlar dışında bedeli tahsil edilmiş en az 1.000'er abonesinin bulunması ve bu miktarın en az üçte ikisinin tüccar, iş adamı veya 47 nci maddenin (b) bendinde sözü edilen kuruluşlara ait olması şarttır.

C. Meslek gazetelerinin, bayiler eliyle yapılan satış adedi ile bedeli tahsil edilmiş aboneleri toplamı en az 1.000 olmalıdır.

Asgarî iade adedi

Madde 56- Asgarî fiilî satış adedinin hesabında, iadesiz gösterilen satışlar kabul edilmez. Ancak, tirajı şart koşulan asgarî fiilî satış adedi civarında olan gazetelerin, fiilen ve kayden tespit edilecek iadeleri %15'ten daha az olamaz.

İade ve bozuk gazeteler ile bobin artığı ve patlak bobin gibi baskıda kullanılmayan her türlü kâğıdın satışı, faturayla belgelendirilir.

Bekleme süresi

Madde 57- İstanbul, Ankara ve İzmir illerinin büyükşehir belediye sınırları içinde yayınlanan gazetelerin bekleme süresi yirmidört ay, diğer şubelerin bulunduğu illerde yayınlanan gazetelerin bekleme süresi ise yirmi aydır.

Bekleme süresi içinde farklı göstergelere isabet edecek şekilde yayınlanan gazeteler, yayınlama hakkı kazandığı takdirde, yayınlama hakkının doğduğu tarihten itibaren, bekleme süresi içindeki farklı gösterge devrelerine eşit devreler kadar ve bu devrelere ait göstergeler üzerinden resmî ilân kontenjanından yararlandırılır.

Ancak, resmî ilân yayınlama isteğinde bulunduğu tarihten itibaren geriye doğru en az altı ay süreyle ara vermeden yayınlanmış olan siyasî gazetelerin, bu süre içinde;

a) Bu Karar'la tespit edilmiş olan vasıfları taşıdığını,

b) Bedeli tahsil edilmiş aboneleri dışında, günlük fiilî satış adedi ortalamasının her ay İstanbul'da yayınlananlar için 30.000'den, Ankara ve İzmir'dekiler için 15.000'den az olmadığını,

c) 52 nci maddede nitelikleri belirtilen ve kendi türleri için gerekli olan, 51 inci maddede öngörülen asgarî fikir işçileri sayısı ve görevleriyle orantılı olmak üzere kadrolarının, asgarî kadro miktarının en az üç katı olduğunu,

d) Yurt genelinde bayilik teşkilâtı bulunan ve süreli yayın dağıtımını amacıyla kurulmuş bir kuruluş tarafından, günü gününe her coğrafi bölgede en az bir ilde olmak üzere, ülkenin en az %70'inde dağıtımına sunulup satıldığını ve yukarıdaki (b) bendinde belirtilen günlük fiilî satış adedi ortalamasının tamamını bu yolla gerçekleştirdiğini,

belgelendirmesi halinde, bekleme süresi bir aydır.

Abonelerle ilgili hususlar

Madde 58- Abonelerin, günlük fiilî satış adedi ortalamasına dahil edilebilmesi için gereken esaslar ve şartlar aşağıda gösterilmiştir:

A. Abone Süresi: Gazetede, hangi türden olursa olsun, süresi altı aydan az olan abonelik dikkate alınmaz.

B. Abonelere Sevk Zamanı: Siyasî sabah gazeteleri ile ticaret ve meslek gazetelerinin, tarihini taşıdığı gün saat 09.00'a kadar, siyasî akşam gazetelerinin ise tarihini taşıdığı gün saat 17.00'ye kadar abonelere sevk edilmek üzere, tek tek veya toplu olarak irsaliyeleri düzenlenmek suretiyle abone dağıtım servislerine veya postaya verilmesi şarttır.

C. Abone Oranı: Bedeli tahsil edilmiş ve yukarıda sözü edilen zamanlarda kendilerine sevk yapılan abonelerin sayısı, günlük fiilî satış adedi ortalamalarına yansıtılır. Bedeli tahsil edilmiş olsa dahi, siyasî gazetelerin, asgarî fiilî satış adedinin % 30'unu aşan aboneleri dikkate alınmaz.

D. Abonelik Bedeli:

a) Siyasî gazeteler ile meslek gazetelerinin abonelik bedelleri, 54 üncü maddede öngörülen asgarî satış fiyatının altına düşmemek ve indirim oranı % 40'ı geçmemek üzere, kendi günlük satış fiyatı ile abonelik süresinin çarpımı sonucu bulunacak tutardan,

b) Ticaret gazetelerinin yıllık abonelik bedelleri de katma değer vergisi dahil 30 YTL'den,

az olamaz.

c) Yukarıdaki bedele, geçerli olan posta ücreti ile abone dağıtım masraflarının eklenmesi zorunludur.

E. Abonelik Komisyonu: Ticaret gazeteleri dışında, gazeteler abone sağlayanlara hiçbir komisyon veremez. Ticaret gazetelerine abone sağlayanlara verilecek komisyon ise abonelik bedelinin % 25'inden fazla olamaz.

Abonelerin araştırılması

Madde 59- Abonelerle ilgili olarak 58 inci maddede öngörülen ödevlerin yerine getirilip getirilmediği, Kurum Genel Müdürlüğü tarafından re'sen araştırılabilir.

Gazeteler, her nüshanın abone sahiplerinin eline geçip geçmediğini tespit için gereken tedbirleri almak ve asgarî fiilî satış adedine etkili olan abone limitini korumakla yükümlüdür.

Konuya ilişkin olarak, Kurum Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak her türlü araştırma sonucu abone sayısının, asgarî fiilî satış adedine etkili olan sınırın altına düştüğü veya bu sınırın üstünde kalmakla beraber, aboneliklerin %15'inin veya daha fazlasının fiilen devam etmediği tespit edilir ise yayınlama hakkı düşer.

Yayınlama hakkının düştüğü tarih başka yollarla tespit edilemediği takdirde, geçerli sayılmayan abonelerden başlangıcı en eski olanın tahsilat makbuzu tarihi, düşme tarihi olarak kabul edilir.

Bilanço esası

Madde 60- Bu Bölümün kapsamındaki gazetelerin, muhasebelerini Türk Ticaret Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunu hükümleri gereğince, bilanço esasına göre düzenlemesi gerekir.

II. Resmî İlânların Dağıtımı

Resmî ilân kontenjanı

Madde 61- Gazetelerin aylık resmî ilân kontenjanı, kendilerine ait "gösterge"nin, her ayın sonunda hesaplanacak "resmî ilân katsayısı" ile çarpılması sonucunda bulunur.

Resmî ilân katsayısı, bir yerde bir ay boyunca yayınlanan resmî ilân tutarının, o yerde yayınlanan ve yayınlama hakkına sahip gazetelerin gösterge sayıları toplamına bölünmesiyle elde edilir.

1. Resmî ilân kontenjanına esas teşkil eden gösterge sayıları aşağıda belirtilmiştir.

A. Siyasî Gazeteler:

a) Aylık ortalama yüzölçümü 2.40 metrekareden ve günlük fiilî satış adedi İstanbul, Ankara ve İzmir'de 10.000'den, diğer şubelerin bulunduğu yerlerde ise 5.000'den az olmayan gazeteler için 180,

b) Diğerleri için 150,

B. Ticaret Gazeteleri:

a) Abone adedi 3.000'den az olmayanlar için 150,

b) Diğerleri için 120,

C. Meslek Gazeteleri için 30.

2. En az oniki ay süreyle kesintisiz olarak resmî ilân yayınlayan gazetelere, aşağıda belirtilen şartların yerine getirilmesi halinde, her farklı özellik için resmî ilân kontenjanlarına esas teşkil eden ve yukarıda belirlenen esas gösterge sayılarına:

A. 51 ve 52 nci maddelerde kendi türleri için öngörülen fikir işçisi sayısının, görevleriyle orantılı olmak üzere, üç katı kadar fikir işçisini yalnız kendi kadrosunda bulunduran gazetelere 1/3'ü,

B. Yukarıdaki (2.A) bendi hükmünden yararlanan gazetelerden, resmî ilân kontenjanına esas teşkil eden gösterge sayısının öngördüğü asgarî yüzölçümünün iki katından az olmamak şartıyla, rulo (bobin) kağıt işleyen baskı makinelerinde basılan gazetelere 1/3'ü,

C. Yayımlandığı yerin dışında da, mevkute dağıtım amacıyla kurulmuş, yurt genelinde bayilik teşkilâtı bulunan kuruluşlar tarafından günlük fiilî satış adedinin tamamını yayın yeri ile birlikte, her coğrafi bölgede en az bir ilde olmak üzere, ülkenin en az %70'inde, günü gününe, dağıtıma sunarak satan ve istenmesi durumunda bu hususu belgelendiren gazetelere 1/3'ü,

D. Resmî ilân kontenjanına esas teşkil eden gösterge sayısına göre tespit edilmiş günlük asgarî fiilî net satış adedinden az olmamak şartıyla;

a) Yayımlandığı yer dışında da en az bir yerde daha basılan gazetelere 1/6'sı,

b) Yayımlandığı yer dışında birden fazla yerde basılan gazetelere 1/3'ü,

oranında ek gösterge uygulanır.

Kontenjan hesabı

Madde 62- Gazetelerin bir günlük kontenjan hesabında, kendilerine ait gösterge sayıları ile varsa ek göstergeleri toplamının otuzda biri esas alınır.

Gazetelerin bir aylık resmî ilân kontenjanı otuz gün üzerinden hesaplanır. Ancak, Basın Kanunu hükümlerine göre verdikleri beyannameye belirtildiği takdirde, o günlere ait olmak üzere, haftada bir gün yayınlanmayan gazeteler için bu rakam yirmialtı olarak alınır.

Herhangi bir sebeple bir aydan az süreyle resmî ilân verilmesi gereken hallerde, gazetelerin günlük kontenjanları esas alınarak yayınlayacağı resmî ilân miktarı bulunur.

Uygulama usulü

Madde 63- Gazetelerin bir ay içinde fazla veya eksik olarak yayınladığı resmî ilânlar, izleyen aydaki kontenjanlarına eklenir veya düşülür.

Ancak, Kurum kanunî müşterilerinin Resmî İlân Fiyat Tarifesi'ne göre kategori belirterek yayınlatılmasını istediği resmî ilânlar sebebiyle gazetelerin fazla olarak yayınlamak zorunda kaldığı miktar, 61 inci maddenin öngördüğü göstergenin;

a) Günlük fiilî satış adedi ortalaması 25.000'den az olmayanlarda dörtte birini,

- b) Günlük fiilî satış adedi ortalaması 50.000'den az olmayanlarda yarısını,
- c) Günlük fiilî satış adedi ortalaması 100.000' den az olmayanlarda dörtte n,
- d) Günlük fiilî satış ortalaması 200.000'den az olmayanlarda ise bir katını,
- aşmadığı takdirde, bu miktarlar izleyen ay kontenjanlarından indirilmez.

195 sayılı Kanun'un 31 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı olarak, aylık resmî ilân kontenjanı kadar resmî ilân yayınlamayan gazeteler, izleyen aylarda bu bakiyeleri talep edemez.

Kontenjan sınırlaması

Madde 64- Resmî ilân yayınından beklenen amacın gerçekleşmesini sağlamak için, meslek gazetelerine alım ve satım ilânları dışında kalan resmî ilânlar verilir.

Bu sınırlama sebebiyle kontenjanı kadar resmî ilân alamayan gazeteler, kontenjan bakiyelerini talep edemez. Ancak, aynı türdeki gazeteler arasında eşıtlik sağlanması şarttır.

III. Kontrol Kurulları

Oluşumu

Madde 65- Gazeteleri denetleyecek kontrol ve geçici kontrol kurulları, Kurum Genel Müdürü'nn görevlendireceği ikisi Kurum memuru ve biri sarı basın kartı taşıyan fikir işçisi olmak üzere, en az üç kişiden oluşur. Gerekli görülen hallerde kurula, bir serbest hesap uzmanı veya bir günlük gazete müdürü veya her ikisi birden alınabilir. Kurul, Kurum temsilcilerinden birini başkan seçer.

Yönetim Kurulu, bu kurullarda görev alacak sarı basın kartı sahibi fikir işçisi ye adaylarını, her il için beş kişi olmak üzere, Kurum Genel Müdürü'nn gösterdiği aday adayları arasından seçer. Diğer ye adayları, 39 uncu maddenin birinci fıkrasına bağlı kalınmaksızın, duyulan ihtiyaa göre Kurum Genel Müdürü tarafından atanır.

Karma kurul oluşumu

Madde 66- Gerekli görülen hallerde Kurum Genel Müdürü, 65 inci madde esaslarına göre, başka illerin adayları arasından karma kontrol kurulu oluşturmaya veya bir ilden ötekine kontrol kurulu göndermeye yetkilidir.

İlgililerin geçici kontrol kurulu oluşturulmasını talep hakkı bulunan hallerde, birinci fıkra hükmünün uygulanması Yönetim Kurulu'nun kararına bağlıdır.

Denetleme giderleri

Madde 67- Kontrol veya geçici kontrol kurullarının başkan ve üyelerine ait gündelik ve yolluklar;

- a) Re'sen yaptırılan denetlemelerde Kurum,
- b) İstek zerine yapılan denetlemeler ile ara denetlemelerde ilgili gazete,
- tarafından ödenir.

Ancak, (a) bendine göre yapılan denetlemeler, gazetenin kusuru sebebiyle gerçekleştirilemez veya bir günden fazla sürer ise aradaki farkı ilgili gazete ödemek zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Resmî İlânlara Valiliklerin Aracılık Ettiği Yerlerde Yayınlanan Gazeteler

Bölümün kapsamı

Madde 68- İkinci Bölüm'ün kapsamı dışında kalan yerlerde yayınlanan günlük gazetelerin, 2 nci maddenin (a) ve (b) bentlerinde sayılan resmî ilânları yayınlatabilmesi için, Birinci Bölüm'deki hükümler ile birlikte, bu Bölümde yer alan hükümlere uyması gerekir.

5216 sayılı Kanun'a tabi yerlerde yayınlanan gazetelere, bu Karar'ın 93 üncü maddesinin (b) ve (c) bentleri uygulanır.

I. Gazetelerin Vasıfları ve Ödevleri

Genel olarak

Madde 69- Bu Bölümün kapsamına giren gazetelerde yüzölçümü, içerik, bekleme süresi, kadro, fiilî satış adedi ve diğer bakımlardan aranacak vasıflar ile bu gazetelere yükletilecek ödevler, izleyen maddelerde gösterilmiştir.

Yüzölçümü

Madde 70- Gazeteler;

a) Birinci Kategori: Yüzölçümü 1.20 metrekareden az olmayan gazeteler,

b) İkinci Kategori: Yüzölçümü 0.90 metrekareden az olmayan gazeteler,

c) Üçüncü Kategori: Yüzölçümü 0.60 metrekareden az olmayan gazeteler,
olmak üzere yüzölçümlerine göre üç kategoriye ayrılır.

İçerik

Madde 71- Her gazete ait olduğu kategoriye göre, yüzölçümünün en az üçte ikisini, yayın yeri ve çevresindeki güncel ve sosyal haberlere, ekonomi, kültür, sanat, magazin ve spor haberlerine, inceleme, araştırma, yorum, röportaj ve benzeri yazılara ayırmak zorundadır. Bu zorunlu içeriğin dışında kalan yüzölçümünün diğer bölümü ise ilân, reklâm ve aynı mahiyetteki yazı ve kalıplar ile iç ve dış olaylara ilişkin haberlere, şiir, derleme, fıkra, atasözü ve benzeri genel konulardaki yazılara ayrılır. İktibaslarla ilgili hususlarda 49 uncu madde hükümleri uygulanır.

Gazetelerin her sayfasının yeniden dizilip tertiplenmiş olması ve sayfa kenarlarında bırakılan boşlukların 2,5 santimetreyi geçmemesi gerekir.

Bekleme süresi

Madde 72- Bu Bölümün kapsamındaki gazetelerin bekleme süresi onsekiz aydır.

Asgarî kadro

Madde 73- Gazeteler, fikir işçisi sıfatıyla sarı basın kartı taşıyan veya herhangi bir basın yayın organında

ilgili kanunlar ve fikir işçilerine ait çalışma mevzuatı esaslarına uygun olarak, ara vermeden en az oniki ay çalışmış veya iletişim fakülteleri veya diğer fakültelerin iletişimle ilgili bölümlerinden mezun olmuş, en az aşağıdaki görev ve sayıda fikir işçisini kadrolarında çalıştırmak zorundadır.

- a) Birinci kategoride olanlar: (1) Sorumlu Müdür (Yazı İşleri Müdürü), (1) Sayfa Editörü, (3) Muhabir,
- b) İkinci kategoride olanlar: (1) Sorumlu Müdür (Yazı İşleri Müdürü), (1) Sayfa Editörü, (2) Muhabir,
- c) Üçüncü kategoride olanlar: (1) Sorumlu Müdür (Yazı İşleri Müdürü), (1) Sayfa Editörü, (1) Muhabir.

Fiilî satış

Madde 74- Bu Bölümün kapsamına dahil gazetelerin her sayısının satış fiyatı, katma değer vergisi dahil 10 YKr., yıllık abone bedeli ise yine katma değer vergisi dahil 30 YTL'nin altında olamaz. Ancak, aynı gazetelerin bayiler eliyle yapılan satış adedi ile bedeli tahsil edilmiş aboneleri toplamının il merkezlerinde en az 250, ilçelerde ise en az 100 adet olması gerekir.

Bayiler aracılığıyla yapılan satışlarda gazetelerin, tarihini taşıdığı gün saat 09.00'a kadar yayın yerlerindeki belli başlı bayilere dağıtılıp satışın fiilen ve teker teker yerine getirilmiş olması ve bu durumun gazeteler tarafından düzenlenecek icmal varakaları ve bayiler tarafından verilecek beyannamelerle valiliklere bildirilmek suretiyle belgelendirilmesi şarttır.

Abonelik yoluyla gerçekleştirilen satışlarda ise gazetelerin yine tarihini taşıdığı gün saat 09.00'a kadar tek tek veya topluca irsaliyeleri düzenlenmek suretiyle yayın yerindeki abonelik süresi altı aydan az olmayan abonelere sevk edilmesi ve bu durumun belgelendirilmesi zorunludur.

II. Resmî İlânların Dağıtımı

Resmî ilân kontenjanı

Madde 75- Resmî ilânlar, aynı yerin belediye sınırları (büyükşehir belediyeleri bulunan yerlerde bu sınır, "büyükşehir belediye" sınırır) içinde yayınlanmakta olan vasıflı gazeteler arasında aşağıdaki oranlara göre dağıtılır.

a) Birinci kategorideki gazeteler arasında eşit olarak, ikinci kategorideki gazetelere, birinci kategorideki gazetelere düşen payın yarısı, üçüncü kategorideki gazetelere ise birinci kategorideki gazetelere düşen payın üçte biri,

b) Birinci kategoride gazete yayınlanmayan yerlerde, ikinci kategorideki gazetelere eşit olarak, üçüncü kategorideki gazetelere ise ikinci kategorilerdeki gazetelere düşen payın yarısı,

c) Bir yerde yayınlanan gazetelerin hepsi aynı kategoride ise bunlar arasında eşit olarak.

d) Vasıflı gazete çıkmayan yerlerde, kadrosunda nitelikleri 73 üncü maddede belirtilen (1) Sorumlu Müdür (Yazı İşleri Müdürü), (1) Sayfa Editörü ve (1) Muhabir bulunan, yüzölçümü 0.60 metrekareden az olmayan ve kendi yüzölçümünün üçte ikisini yerel haber, yazı, resim ve benzerlerine ayıran ve bunları mutad dışı boşluk bırakmadan, alışılmış sütun genişliğinin her beş santimetrelilik kısmında, en az oniki satır yazı bulunacak şekilde ve her sayfası yayın yerinde yeniden dizilip tertiplenmiş olarak, yine Matbaalar Kanunu gereğince beyanname vermiş olan yayın yerindeki matbaalarda basılan günlük gazeteler arasında eşit olarak; ancak günlük gazeteler ile birlikte günlük olmayan ve haftanın en az bir günü olmak üzere, aralıklı olarak yayınlanan gazetelerin bulunduğu yerlerde, bu gazetelere Basın Kanunu hükümlerine göre verdikleri beyannamede belirtilen zamanlar gözönüne alınarak, her ayın ilk ve son günü arasında çıkan sayılarına göre belirlenecek oran dahilinde resmî ilân verilir. Bu bende tabi olarak yayınlama talebinde bulunan gazetelerin bekleme süresi altı aydır.

Altı aylık bekleme süresinin sonunda veya daha sonra yayınlama hakkı kazanan gazeteler, yayın zamanlarında değişiklik yaptıkları takdirde, yine bu bentte belirtilen esaslar çerçevesinde bir aylık bekleme süresine tabi tutulur.

Ek kontenjan

Madde 76- Yüzölçümleri, 2.40 metrekareden az olmayan ve içeriği, bu Karar'ın 17 ve 71 inci maddelerine uygun şekilde yayımlanan ve 73 üncü maddede nitelikleri belirtilen, aynı maddenin (a) bendinde öngörülen asgarî fikir işçisi sayısının en az iki katı fikir işçisini yalnız kendi kadrolarında çalıştıran vasıflı gazeteler, belirtilen şartların eksiksiz olarak yerine getirildiği tarihten itibaren, kendi kontenjanlarının %40'ı oranında ek kontenjandan yararlanır.

Kategori ve kontenjan değişikliği

Madde 77- Gazeteler ait oldukları kategorilerini değiştirebilir. Değişiklik yapılmadan önce, bu konudaki isteğin yazılı olarak ilgili valiliğe bildirilmesi şarttır.

1. Kategori Yükseltmesi: Bir gazete, daha üst kategoriye geçtiği takdirde, kontenjanı da yükseltilir. Ancak :

a) En az bir yıldan beri resmî ilân olarak yayımlanmakta iken, yüzölçümünü büyüten gazete, yeni kategorisine göre resmî ilân verilmeye başlanması için, gazetenin bir ay süreyle yeni kategorisinin diğer gereklerini de yerine getirmesi şarttır. Bir aylık sürenin bitiminde düzenlenecek kontrol kurulu raporu olumlu ise gazetenin yeni kategoriden ilân almaya başlayacağı tarih, kategorisini yükselttiği tarihtir.

b) Yeni yayınlanıp da bekleme süresi içinde yüzölçümünü büyüten gazete, yayınlama hakkını kazandığı takdirde, bekleme süresi içinde farklı yüzölçümü devrelerine eşit devreler kadar, o yüzölçümüne ait kategorinin resmî ilân kontenjanından yararlanır.

2. Kategori İndirmesi: Bir gazete, ancak bir kez bir alt kategoriye geçmek üzere kategorisini değiştirebilir. Bu takdirde, gazetenin kontenjanı da indirilir. Ancak:

a) Yüzölçümünü küçülten gazetenin, yeni kategorisine ait gerekleri yerine getirip getirmediğinin tespiti için, bir ay süreyle resmî ilânları kesilir. Bir aylık sürenin bitiminde düzenlenecek kontrol kurulu raporu olumlu ise gazetenin yüzölçümünü küçülttüğü tarihten itibaren yeni kategorisine göre verilmesi gereken resmî ilân miktarı telâfi edilir. Raporun olumsuz olması halinde, gazetenin yayınlama hakkı düşürülür ve bu Karar'ın 10 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükmü uygulanır.

b) Daha alt kategoriye inen gazete, yüzölçümünü tekrar yükseltmek istediği takdirde, hakkında yukarıdaki (1) numaralı bendin (a) alt bendine göre işlem yapılır.

Vasıflı gazete adayları

Madde 78- Vasıflı gazete yayımlanmayan yerlerde, 70 inci maddede belirtilen üç kategoriden birine girmeye aday olarak yayın hayatına başlayan gazeteler, bekleme süresi içinde 75 inci maddenin (d) bendi hükmünden yararlanabilir.

Bekleme süresinin ilk altı ayı sonunda yapılan denetlemelerde, dahil olacağı kategorinin diğer vasıf ve şartlarını eksiksiz olarak yerine getirdiği tespit edilen bir veya daha fazla gazete bulunduğu takdirde bu tespitten itibaren, vasıflı gazete adayı veya adayları bekleme süresini devam ettirirken, günlük olmayan gazeteler ile yüzölçümü 0.60 metrekareden daha az olan günlük gazetelere resmî ilân verilmez.

Vasıflı gazete yayımlanmayan yerlerdeki vasıfsız gazeteler, vasıflı gazete olarak yayın hayatını devam ettirmek istediği takdirde, yukarıdaki hükümlere tabi olur.

III. Kontrol Kurulları

Oluşumu

Madde 79- Gazeteleri denetleyecek kontrol kurulları ve ihtiyaç halinde oluşturulacak geçici kontrol kurulları, valiliğin görevlendireceği il basın veya basın ve halkla ilişkiler müdürlüğünden bir memurun başkanlığında, muhasebe konularında uzman bir memur ile 39 uncu maddenin birinci fıkrasına göre tespit edilen üye adayları arasından, valilikçe görevlendirilecek bir gazeteci üyeden oluşur.

İl sınırları içinde gazete sahipleri ve tüzel kişi temsilcileri dışındaki sarı basın kartı taşıyan fikir işçileri; yeterli sayıda sarı basın kartlı fikir işçisi yoksa, o il sınırları içindeki en fazla sarı basın kartı sahibi veya 5953 sayılı Kanun'a tabi olarak çalışan gazeteci üyesi bulunan gazeteci dernekleri ile sendikalarından üç isim alınarak belirlenen gazeteci üye adayları, ad çekmek suretiyle ad çekmedeki sıraya göre kurullarda görevlendirilir. Bu şekilde kontrol kurulu oluşturulması mümkün olmayan hallerde, başka yerlere ait gazeteci üyelerden yararlanılır. Gazetecinin sürekli basın kartı sahibi veya emekli olması, kontrol kurulu üyeliğine aday olmasına engel değildir. Gazete sahipleri ile varsa tüzel kişi temsilcileri ve bunların eşleri ile üçüncü dereceye kadar olan hısımları kesinlikle kontrol kurulu üyesi olamazlar.

Denetleme giderleri

Madde 80- Kontrol ve geçici kontrol kurullarının başkan ve üyelerine ait gündelik ve yolluklar, ilgili gazeteler tarafından denetlemelerden önce ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Dergiler

Bölümün kapsamı

Madde 81- Kurum'un şubesi bulunan ve bulunmayan yerlerde yayınlanan dergilerin 2 nci maddenin (c) ve (d) bentlerinde sayılan hususî ilân ve reklâmları yayınlatabilmesi için bu Bölümdeki hükümlere uyması zorunludur.

Birinci Bölüm'de yer alan hükümler, dergiler hakkında da ilgisi ölçüsünde uygulanır.

Dergilerde resmî ilân yayınlattılması, yayını talep edilen ilâna ilişkin mevzuatta bu konuyla ilgili özel hüküm bulunmasına bağlıdır.

Dergi ve diğer mevkuteler

Madde 82- Bu Bölümde kullanılan dergi deyimi, haftalık, onbeş günlük ve aylık gibi belli aralıklarla yayınlanan mevkuteler ile 47 ve 70 inci maddelerdeki sınıflandırma dışında kalan mevkuteleri ifade eder. Resmî ilân talebinde bulunmayan günlük gazeteler de bu statüye tabidir.

Aracılık ödevi

Madde 83- Dergilerde yayınlanacak hususî ilân ve reklâmlara, şubesi bulunan yerlerde Kurum aracılık eder.

Valiliklerin hususî ilân ve reklâmlara aracılık ödevi yoktur.

Dergilerin listesi

Madde 84- Hususî ilân ve reklâm verilebilecek dergiler, Kurum Genel Müdürlüğü ve valilikler tarafından

her ay sonunda, 12 nci madde uyarınca düzenlenecek gazeteler listesine ayrı bir bölüm olarak eklenir.

Dergilerin içerikleri

Madde 85- Dergiler içeriklerine göre dört gruba ayrılır.

A. Fikir dergileri:

a) Siyasî ve sosyal güncel dergiler,

b) Cinsiyet ve yaş gibi ölçütlerle belirli bir gruba yönelik olarak yayınlanan ve fikir yönü ağır basan dergiler.

B. Sanat dergileri.

C. Bilim, teknik ve meslek dergileri.

D. Spor dergileri ile magazinler ve siyasî, ticarî, meslekî nitelik taşımayan gündelikler gibi diğer mevkuteler.

Yüzölçümü

Madde 86- Dergilerin, hususî ilân ve reklâm yayınlatabilmesi için yüzölçümlerinin 1.20 metrekareden az olmaması gerekir.

Bekleme süresi

Madde 87- Hususî ilân ve reklâm yayınlama hakkının doğması için, yayın zamanlarına uygun olarak;

a) Haftada bir veya daha sık aralıklarla yayınlanan dergilerin 12 sayı,

b) Onbeş günde bir yayınlanan dergilerin 9 sayı,

c) Aylık veya daha uzun aralıklarla yayınlanan dergilerin 6 sayı,

yayınlanmış olması zorunludur.

Ulusal yararlarımızı desteklemek üzere kurulmuş ve Bakanlar Kurulu tarafından, vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ile kamu yararına çalıştığı kabul edilmiş derneklerin kâr amacı gütmeksizin yayınladığı dergiler, Yönetim Kurulu Kararı'yla ilân ve reklâm yayınlatabilmek için bekleme süresine tabi tutulmayabilir.

Özel sayı

Madde 88- Bekleme süresi içinde özel sayı çıkaran dergiye, 87 nci madde hükmüne bağlı kalınmaksızın hususî ilân ve reklâm verilebilir.

Yeni yayın

Madde 89- Yayınlama hakkı doğan ancak ayda bir veya daha sık aralıklarla yayınlanan bir dergi, bir takvim yılı içinde iki defayı geçmemek üzere iki sayısını bir arada yayınlatabilir.

Yayınına ara veren dergi ile birden fazla sayısını tek sayıda toplayan veya aynı takvim yılı içinde iki

defadan fazla iki sayısını birleştiren dergi, yeni yayın sayılır.

Dağıtım ve yayınlama usulü

Madde 90- Bu Karar'ın kapsamına dahil hususî ilân ve reklâmların yayınlanması için, bunlara ait iş emirleri; Kurum şubesi bulunan yerlerde bu şubelere, Kurum şubesi bulunmayan yerlerde doğrudan doğruya dergilere gönderilir.

Kurum şubelerine gönderilen iş emirlerinde hangi dergilerde yayınlanacağı belirtilmeyen hususî ilân ve reklâmların dağıtımını Kurum tarafından yapılır.

Örnek nüshalar

Madde 91 - Bu Bölümün kapsamına giren dergiler, her sayısının ikişer nüshasını Kurum şubelerine veya valilikler tarafından belirlenecek makama göndermek zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli Hükümler**

Kurumun prodüktörlük hizmeti

Madde 92- 195 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki gerçek veya tüzel kişilerin, aynı Kanun'un 41 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre, Kurum aracılığıyla yayınlamak istedikleri hususî ilân ve reklâmları bu Karar'ın kapsamı dışındadır.

Kurum, bu gibi ilân ve reklâmların yayınına aracılık ederken prodüktörler hakkındaki hükümlere tabidir.

İstisna

Madde 93 - 5216 sayılı Kanun uyarınca büyükşehir belediyesi sınırları yeniden belirlenmiş illerin, bu belediye sınırlarının içine alınmış olan ilçelerinde resmî ilân yayınlayan veya bekleme süresine tabi gazeteler hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) Kurum'un şubesi bulunan yerlerdeki ilçelerde yayınlanan ve sadece bu ilçelerin resmî ilânlarının yayınladığı gazeteler; Kurum'un İstanbul, Ankara ve İzmir illerinin dışında kalan şubelerinin bulunduğu yerlerde yayınlanan gazetelere bu Karar'ın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan ilgili maddelerle (60 ıncı madde dışında) yükletilmiş olan vasıf ve ödevleri aynen yerine getirmesi ve yine bu Karar'ın 55 inci maddesinin (A) bendinin (c) alt bendinde belirtilen adette günlük asgarî fiilî net satışın yarısını gerçekleştirmesi halinde, yayımlandığı ilçelere ait resmî ilânları, Kurum aracılığıyla eşit olarak yayınlar.

Ancak, bu gazeteler için öngörülen adette günlük asgarî fiilî net satışın, bayiler eliyle ve abonelik bedelini ödemiş aboneler vasıtasıyla, bu Karar'ın ilgili madde hükümlerine uygun bir şekilde yerine getirilmiş olması gerekmektedir.

Söz konusu gazetelerden, Kurum şubesi bulunan illerde resmî ilân yayınladılan gazetelere uygulanan ve bu Karar'ın Birinci ve İkinci Bölümlerinde sayılan bütün vasıf ve ödevleri eksiksiz olarak yerine getirdiğini belgelendiren gazete, bulunduğu İl'e ait bekleme sürelerine tabi tutulmak suretiyle o ilin resmî ilân kontenjanından yararlandırılır ve sözü geçen bölümlerin hükümleri uygulanır. Ancak, bu bent hükümlerinden yararlanmak isteyen gazetelere, söz konusu bekleme süresi içinde resmî ilân verilmez.

b) Valiliklerin resmî ilân yayınına aracılık ettiği ve 5216 sayılı Kanun kapsamında büyükşehir belediye sınırları içine alınmış olan ilçelerde yayınlanan ve sadece bu ilçelere ait resmî ilânların yayınladığı gazeteler, bu Karar'ın Birinci ve Üçüncü Bölüm hükümleri çerçevesinde, yalnız yayımlandığı ilçelere ait resmî ilânları yayınlar.

Yukarıdaki (a) bendinin ikinci paragrafı hükmü, gerekli durumlarda bu yerlerde yayınlanan gazeteler için de kıyasen uygulanır.

c) 5216 sayılı Kanun uyarınca yeniden belirlenen büyükşehir belediye sınırlarının içine alınmış olan ilçelerde yayın hayatına yeni başlayan ve resmî ilân yayınlama hakkı kazanabilmek için yazılı talepte bulunan gazetelerin, bu taleplerinde resmî ilân yayınıyla ilgili olarak tabi olmak istediği yeri açık şekilde belirtmesi gerekir. Bu gazeteler hakkında talepleri doğrultusunda yukarıdaki bentlerde yer alan hükümler uyarınca işlem yapılır.

Dayanak

Madde 94- Bu Genel Kurul Kararı, 195 sayılı Kanun'un 34 ve 36 ncı maddelerine dayanılarak düzenlenmiştir.

Kaldırılan kararlar

Madde 95- Resmî Gazete'nin 9 Haziran 1964 tarih ve 11723 sayılı nüshasında yayınlanan 195 sayılı Kanun'a göre yayınlanacak ilân ve reklâmların dağıtımı esaslarına ve mevcutelerin niteliklerine ve bunlara yükletilecek ödevlere ait 20 Mayıs 1964 tarih ve 24 sayılı Genel Kurul Kararı ile anılan Karar'ın ekleri ve tâdilleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 96- Bu Genel Kurul Kararı'nın 26 ncı maddesi 01/01/2009 tarihinde, diğer maddeleri, Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihi izleyen ayın ilk gününde yürürlüğe girer.

(*) Resmi Gazete'nin 25.1.2008 tarihli ve 26767 sayılı nüshasında yayınlanmıştır.